

TEEN SPIRIT

NL

ADOLESCENTIE EN HEDENDAAGSE KUNST

Hernan **BAS** / Charlotte **BEAUDRY**
Vincen **BEECKMAN** / Neil **BELOUFA** / Joseph **BEUYS**
Mohamed **BOUROUISSA**
Sander **BREURE** & Witte **VAN HULZEN**
BROGNON ROLLIN / Émilie **BROUT** & Maxime **MARION**
Larry **CLARK** / Eric **CROES** / Estelle **CZERNICHOWSKI**
Daniel **FIRMAN** / Maen **FLORIN** / Nan **GOLDIN**
Laura **HENNO** / Thomas **HIRSCHHORN** / Mike **KELLEY**
Mahomi **KUNIKATA** / Les **LEVINE**
Félix **LUQUE SÁNCHEZ** & Nicolas **TORRES CORREIA**
Teresa **MARGOLLES** / Thomas **MAZZARELLA**
Johan **MUYLE** / Sophie **PODOLSKI**
Christoph **SCHMIDBERGER** / Jim **SHAW**
Emmanuel **VAN DER AUWERA**

TENTOONSTELLING

BEZOEKERSGIDS

12.02 > 22.05.2022

INHOUD

04
ADOLESCENTIE

05
DE TENTOONSTELLING

06
DE KUNSTWERKEN

06
DUPONT-ZAAL / BEGANE GROND

11
DUPONT-ZAAL / +1

14
GRANDE HALLE

24
PROJECT ROOM

ADOLESCENTIE

De adolescentie fascineert. Deze overgangperiode tussen kindertijd en volwassenheid is namelijk moeilijk te definiëren. In sommige culturen bestaat ze helemaal niet ... En ook doorheen de tijd zien we dat de definitie van adolescentie varieert. Maar één ding is zeker: het is meer dan een psychofysiologisch fenomeen. De tentoonstelling *Teen Spirit* wil de complexiteit en het specifieke karakter van deze periode weergeven, en tegelijk het begrip adolescentie in vraag stellen.

In deze tentoonstelling wordt de adolescentie gezien als een sociale constructie die geleidelijk aan, vanaf het einde van de 18de eeuw, is ontstaan in het Westen en na de Tweede Wereldoorlog volledig in het collectieve bewustzijn is doorgedrongen. Daarvóór werd het kind volwassen zonder overgang.

Tijdens de industriële revolutie zorgden onderwijs - in eerste instantie voor jongemannen uit de middenklasse - en de toenemende aantal werkmogelijkheden ervoor dat bepaalde jongeren van hun gezin loskwamen. Hun opvoeding vond voortaan ook plaats buiten het gezin en de relatie tussen zoon en vader werd geleidelijk aan vervangen door een gelijkwaardige relatie tussen leeftijdsgenoten. Bij jonge meisjes, daarentegen, liet deze overgangsfase nog even op zich wachten, ongeacht het milieu waarin ze opgroeiden. Hun opvoeding was namelijk nog altijd opgebouwd rond alles wat ze nodig hadden om goede echtgenotes te worden. Pas wanneer ze trouwden, lieten ze de kindertijd achter zich en werden ze - quasi zonder overgang - moeder.

De democratisering van het onderwijs en verlenging van de leerplicht enerzijds, en de toenemende werkmogelijkheden voor jongeren anderzijds betekenden het begin van de moderne adolescentie. Afhankelijk van de sociale context, bezorgt zalgeld of een loon de jongeren financiële autonomie, waardoor ze zelf kunnen consumeren en onder meer hun eigen muziek of kledij kunnen kiezen.

Jon Savage¹ meent trouwens dat moderne adolescenten in eerste instantie consument zijn. Ze leven in het heden, zoeken plezier op, zijn belust op producten en belichamen een nieuwe wereldorde waarin koopkracht gelijk staat aan sociale inclusie. De adolescentie wordt gecommmercialiseerd. Niet alleen vanwege de winst, maar ook om adolescenten te plezieren en om hen in te tomen. Deze visie suggereert dat we in de kapitalistische wereld - in zekere zin - allemaal adolescenten zijn.

¹ Jon Savage (1953) is een Brits journalist, vooral bekend om zijn biografie van de Sex Pistols. In 2007, publiceerde hij *Teenage: the creation of youth culture*.

DE TENTOONSTELLING

De titel van de tentoonstelling is geïnspireerd op Nirvana's nummer *Smells Like Teen Spirit* uit 1991, dat de hymne werd van een gedesillustioneerde generatie die getekend werd door sociaal verval en globalisering. Hij verwijst ook naar de adolescentie als een mentaliteit, een symbool van wederzijdse erkenning onder jongeren.

De selectie werken in *Teen Spirit* maakt gebruik van verschillende media voor het thema adolescentie, dat tot nu toe bijna uitsluitend via de fotografie werd benaderd. Bovendien wordt geprobeerd om elke karakterisering te vermijden door het beeld van de adolescentie te verruimen met verschillende visuele voorstellen. De kunstwerken belichten de verlangens, de zorgen, het taalgebruik en de gedragingen van adolescenten en tonen zo niet alleen de invloed die een samenleving op haar adolescenten heeft, maar ook de invloed van jongeren op een samenleving.

Teen Spirit presenteert kunstenaars voor wie de adolescentie een echte bron van inspiratie is, maar ook werken die getuigen van bepaalde leefsituaties waarin geen plaats is voor deze onbezorgde periode. Bepaalde werken illustreren eenzaamheid tegenover de virtuele wereld en sociale netwerken, en gaan in op de veranderende vormen van socialisatie, terwijl andere juist jonge *loners* tonen die hun eigen weg bewandelen, ver van het cliché van "seks, drugs en rock'n'roll" in de adolescentie.

DE KUNSTWERKEN

In de tentoonstelling worden de kunstwerken geïdentificeerd door middel van bordjes op de muren van het museum. In deze gids zijn de kunstwerken eerst ingedeeld per ruimte en vervolgens alfabetisch gerangschikt op naam van de kunstenaar.

DUPONT-ZAAL / BEGANE GROND

Charlotte BEAUDRY

(BE, 1968)

Déesse-01, 2019

Dit tweeluik is het eerste van een reeks van drie die ontstond bij de vrouwen- en feministische Roller Derby, *Nasty Pécheresses*, in Montreuil (FR). Deze behoorlijk agressieve contactsport wordt beoefend door veel vrouwen die op een andere manier in de sport willen staan dan mannen. Deze reeks vertegenwoordigt de persoon, de *track doctor*, die verantwoordelijk is voor het herstellen van het terrein tijdens de wedstrijd. Deze voortdurende ontleding en herschepping van de speelruimte is een metafoor voor de grenzen die de adolescent soms tracht te overschrijden.

De serie *Déesse* (Godin) van Charlotte Beaudry is verspreid over de tentoonstelling te zien en weerspiegelt de verschuivende grenzen van de adolescentie.

Vincen BEECKMAN

(BE, 1973)

Teen Spirit, 2019-2021

Al deze foto's zijn het resultaat van een lange zoektocht en beleving van de kunstenaar in het leven van jongeren in Charleroi, in verschillende contexten. Vincen Beeckman volgde tieners door de stad, naar hun theaterworkshop of naar de top van een steenberg. Hij bezocht regelmatig het internaat *Phénix*², waar tieners leven die meestal van hun familie zijn gescheiden of geïsoleerd, en het jeugdcentrum La Broc in het centrum van Charleroi. Verder verdiepte hij zich in verschillende beroepsopleidingen aan de Université du Travail, waarbij hij het traject van tieners volgde bij het leren van hun toekomstige beroepen. Tenslotte bracht hij veel tijd achter de Decathlon en ontmoette veel jongeren die daar met elkaar afspreken. Te midden van deze jeugdige belevingen was de kunstenaar in staat de intimiteit van deze jongeren te delen door tijd met hen door te brengen.

Vincen Beeckman geeft in zijn werk de voorkeur aan het koesteren en verdiepen van de relatie boven de techniek, waaraan hij weinig belang hecht. Eenvoud is zijn credo, want hij wil de mensen die hij ontmoet geen omslachtig instrument opdringen. Hij werd beïnvloed door Lars von Trier en Thomas Vinterberg's *Dogma 95 Manifesto*, geschreven als reactie op het overmatig gebruik van kunstgrepen en speciale effecten in film.

Vincen Beeckman houdt notitieboekjes bij waarin hij systematisch de belangrijkste momentopnames van een ontmoeting plakt die onder meer getuigen van de tijdelijkheid van een relatie.

Zijn beelden zijn in kleur, meestal verticaal, gecentreerd op één persoon en altijd van dezelfde afstand genomen. Hoewel niets in het beeld past, is er toch altijd iets aan de hand; een detail waaruit een verhaal kan worden gemaakt. Vincen Beeckman houdt ervan om zowel de magie als de banaliteit van het dagelijkse leven vast te leggen.

Zijn werk is een eerbetoon aan relaties, aan ontmoetingen, en vooral om zonder kunstgrepen de werkelijkheid aan het licht te brengen van mensen die we weinig zien of (in zijn woorden) wel zien maar niet echt bekijken. In tegenstelling tot reportages of sociale fotografie probeert Vincen Beeckman in zijn bewust sobere beelden het intieme vast te leggen door de nadruk te leggen op de gebreken, het grappige (nooit het belachelijke) en het incidentele.

² SRJ "Le Phénix": residentiële dienst voor jongeren van het IMP (medisch-pedagogisch instituut) René Thône in Marchienne-au-Pont.

Neil BELOUFA

(FR, 1985)

Brune Renault, 2010

Een groep jongeren op stap. De kijker wordt ondergedompeld in de banaliteit van hun dagelijkse gesprekken. Ze vergelijken en benijden elkaar terwijl ze door de stad rijden in een rode Renault 11. Achter gesloten deuren toont de film de nonchalance, het egocentrisme en het belang dat aan de blik van de ander wordt gehecht. De video is gebaseerd op de soundtrack van Johnny Hallyday's beroemde liedje *Le Pénitencier* uit 1964, waarvan de tekst ervoor waarschuwt om jonge knapen 's nachts niet uit te laten gaan, anders zouden ze in de gevangenis kunnen belanden...

De scène herhaalt zich, het verhaal heeft geen begin en geen einde. Hierbij wordt de kijker meegesleept door de regie en het acteerwerk, dat gebruik maakt van cinemacodes. Maar wanneer verschillende scènes een auto tonen die in vier stukken is gesneden in een garage, wordt de setting zichtbaar, het acteerwerk wordt duidelijk en er ontstaat twijfel. Fictie wordt beeldhouwkunst. Neil Beloufa vervaagt de grenzen tussen wat echt en wat fake is, hij legt uit dat hij "op zoek is naar dat moment waarop de toeschouwer in onzekerheid verkeert".

Joseph BEUYS

(DE, 1921-1986)

La jambe d'Orwell, pantalon pour le XXI siècle, 1984

In 1984 produceerde de videokunstenaar Nam June Paik in Parijs het televisieprogramma *Good Morning, Mr. Orwell*, dat werd bijgewoond door Joseph Beuys. Het is een eerbetoon aan George Orwell en zijn beroemde roman *1984* (gepubliceerd in 1949), en hekelt aan de hand van het personage *Big Brother* een totalitair bewakingsregime en een beperking van de vrijheid.

In dit televisieoptreden met Joseph Beuys doet hij samen met zijn dochter een performance, waarin hij een jeansbroek ensceneert waarvan de gaten ter hoogte van de knieën zijn opgevat als een bron van energie, een vergaarbak van vrije creativiteit. Hij roept iedereen op om gaten in hun broeken te maken, als protest tegen een materialistisch wereldbeeld. Een van de tentoongestelde spijkerbroeken is hier het symbool van de consumptiemaatschappij waarvan adolescenten het voornaamste doelwit zijn.

Larry CLARK

(US, 1943)

Billy Mann (Tulsa), 1963

Tussen 1963 en 1971 realiseerde fotograaf en regisseur Larry Clark *Tulsa*, zijn eerste fotoreeks die een cult werd. Tulsa, bekend als de oliehoofdstad, is ook de geboorteplaats van de artiest. Acht jaar lang volgde hij een groepje opgroeiende jongeren en legde de intimiteit van hun dagelijks leven vast, en liet niets aan de verbeelding over. Zo worden hun zelfbeschouwingen, seksualiteit en drugsgebruik zonder oordeel onthuld. Deze serie, die meer een antropologische verdieping is dan een documentaire, heeft vele filmmakers beïnvloed (waaronder Martin Scorsese voor *Taxi Driver* en Gus Van Sant voor *Drugstore Cowboy*). Bovenal introduceert hij een nieuwe benadering van de fotografie die de realiteit in een intieme sfeer weergeeft.

Als het werk van Larry Clark essentieel blijft door deze nieuwe benadering en door de blik op de realiteit van deze jongeren in Oklahoma, heeft hij - ondanks zichzelf - ook bijgedragen tot de "karikatuur" van de adolescentie door deze gelijk te stellen met de beroemde woorden "sex, drugs en rock'n'roll", die de tentoonstelling probeert te compenseren door andere realiteiten naast elkaar te plaatsen.

Les LEVINE

(IE, 1935)

Les Levine's Greatest Hits, 1974

Samen met Nam June Paik was Les Levine pionier van de videokunst in de jaren zestig. Zijn werk maakt deel uit van een kritiek op de media, in het bijzonder de televisie en, meer in het algemeen, op de massaconsumptie. Hij keert zich ook tegen de mythe van de kunstenaar en de heiligheid van de kunst, die werken als unieke en kostbare voorwerpen beschouwt. In zijn artistieke proces maakt hij van het toeval een integrerend deel uit en is hij vooral geïnteresseerd in de emotionele veranderingen die een werk teweegbrengt.

In deze video zingt en danst Les Levine op de populaire deuntjes uit zijn jeugd. Deze verwijzing naar zijn jeugd wordt rechtstreeks in verband gebracht met de experimenteerlust die gewoonlijk in deze levensfase plaatsvindt. Vrijheid, toeval en creativiteit worden hier bepleit om te ontsnappen aan de formattering van de maatschappij.

In deze video wordt het blad papier de dansvloer waarop Les Levine aan het begin van elk stuk pigmenten aanbrengt die zich verspreiden op het ritme van zijn passen, bij wijze van een automatisch schilderij dat door fysieke impulsen wordt geleid.

Christoph SCHMIDBERGER

(AT, 1974)

Chocolate Cake We Love To Bake, 2007

De hyperrealistische schilderijen van Christoph Schmidberger zijn verleidelijk, maar hun rauwe realiteit biedt al snel tegenwicht. Hij toont vaak jeugdige lichamen van mensen die onverschillig zijn, maar wier openhartige blik onze status van voyeurs uitdaagt. Deze aantrekking-afstoting in zijn werk wordt geaccentueerd door de verzadigde kleuren die hij gebruikt, die ook verwarring met de fotografie versterken.

Dit schilderij, een mengeling van olieverf en acryl, biedt een nieuwe variatie op het thema van de drie leeftijden, gewoonlijk voorgesteld door een kind, een volwassene en een bejaarde. Hierin worden drie tienermeisjes gevangen in het huidige moment; het verleden en de toekomst worden naar de achtergrond gedrongen. Zij lijken zich bewust van hun aantrekkelijkheid en poseren met doodskoppen, symbool van de ijdelheid. In het schilderij wordt deze allegorische voorstelling van de dood verafschuwd of gevat met de zorgeloosheid die kenmerkend kan zijn voor een deel van de jeugd dat zich niet altijd bewust is van de broosheid van het leven.

Jim SHAW

(US, 1952)

A Striped Stain Painting..., 1998

Jim Shaw gebruikt voorstellingen van de populaire en tegencultuur om de donkere kant van een conformistische en gestandaardiseerde Amerikaanse samenleving vast te leggen. Hij verdiept zich in strips, zijn eigen dromen en amateurschilderkunst.

Dit werk maakt deel uit van de reeks *Dream Object* (droomobject). Het nachtleven van de kunstenaar - dat hij nauwgezet heeft vastgelegd in geannoteerde tekeningen - wordt het onderwerp van zijn creaties. Voor deze installatie verbindt Jim Shaw de grille of radiatorrooster van een Ford Mercury - een symbool van de Amerikaanse droom - met een beschilderd doek, een verwijzing naar de *Color Field* en de traditie van de Amerikaanse schilderkunst van de jaren 1960. Zowel de auto als de weidse kleuren die aan het Amerikaanse landschap doen denken, worden het onderwerp van het werk en fungeren als metafoor voor de vrijheid die de meeste adolescenten ambiëren.

DUPONT-ZAAL / +1

Maen FLORIN

(BE, 1954)

Branded, 2008

Bungling, 2008

Scream, 2008

Dwarf II (Ballerina), 2009

Thought, 2012

Wounded, 2012-2013

Blossem, 2013

Pink Rat, 2013

I have been in Hollywood, 2014

Remade II, 2015

On the Wall XI, 2016

On the Wall X, 2017

De sculpturen van Maen Florin zijn archetypen van een wereld die zij ziet als een enorm toneel waarop de menselijke komedie zich afspeelt.

De poppen zijn zowel een juxtapositie van materialen als van betekenis. Ze combineren verwijzingen uit de kindertijd en de volwassenheid om te getuigen van een complexe identiteit die zich verzet tegen het formatteren, met name die van avatars van online games. Deze randfiguren bestaan uit verschillende lichamen, verschillende persoonlijkheden en verschillende kwalen. Zijn zij gemuteerde wezens in het tijdperk van kunstmatige intelligentie en transhumanisme? Tijdens hun metamorfose lijken deze aantrekkelijke maar weezinwekkende poppen niet in staat zich aan te passen; een gevoel dat veel adolescenten hebben die geconfronteerd worden met normen en waarden waarin zij zichzelf moeilijk kunnen herkennen.

Laura HENNO

(FR, 1976)

Missing Stories, 2014

Laura Henno maakte deze film met de hulp van migranten die ze in opvanghuizen voor minderjarigen leerde kennen. Zij slaagde erin de realiteit te achterhalen van deze jongeren die illegaal, zonder hun familie, in Frankrijk aankwamen in de hoop op een beter leven. Na een lange reis moeten zij, als volwassenen, zich onderwerpen aan de procedures van de administratieve rompslomp om het fameuze papiertje te verkrijgen dat hun bestaansrecht verleent. Deze worden soms afgeleverd na een lange wachttijd waarin zij gedwongen worden hun verhaal of dat van de smokkelaar keer op keer te herhalen. In die zin worden hun levensverhalen soms aangepast of verzonnen om zo goed mogelijk aan de criteria voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning te voldoen.

In de film reconstrueren deze jongeren hun aankomst in Frankrijk, in een onbestemde ruimte die een metafoor is voor hun verlies van oriëntatie. Het gesprokene is ingetoomd, maar toch mogelijk gemaakt dankzij de kunstenaar die hen voorstelde hun personage en hun verhaal te verzinnen. Wellicht een manier om hun eigen geschiedenis weer op te eisen.

Johan MUYLE

(BE, 1956)

Le tireur d'épine, 2018

De gemotoriseerde assemblagesculpturen van Johan Muyle bevatten een ethische en poëtische visie op de wereld en op de Ander. Met zijn unieke werken stelt de kunstenaar het sociale, politieke en economische landschap ter discussie, hier en elders, door te pleiten voor rassenvermenging als een waarde van identiteit. Deze raciale mix blijkt uit de vele referenties die de kunstenaar in zijn sculpturen gebruikt door elementen uit verschillende culturen en tijdperken naast elkaar te plaatsen.

Le tireur d'épine is een kopie van een bronzen beeld uit de 1e eeuw v. Chr. dat voor vele interpretaties vatbaar was. Een daarvan is dat het een jonge herder was die Rome redde door een dringende boodschap over te brengen. Ondanks de doorn in zijn voet, vervolgt de jonge herder zijn weg om zijn missie te volbrengen. Hij zal de doorn pas uit zijn voet verwijderen als de boodschap is overgebracht. Johan Muyle plaatst het beeld op een brancard en assisteert het gebaar van de jongeman om de doorn te verwijderen met een gemotoriseerde bamboeprothese die zijn actie ondersteunt. Een bespottelijke actie, echter, aangezien hij een pijl door zijn lichaam heeft... In de tentoonstelling gaat deze rebus van beelden over het lijden, het lijden dat nu al op de jongeren weegt, maar ook over de hoop voor de volwassenen van morgen in hun vermogen om de wereld te veranderen.

Sophie PODOLSKI

(BE, 1953-1974)

Selectie van 38 tekeningen, zonder titel, zonder datum

Sophie Podolski's selectie van in elkaar verstrengelde tekeningen en teksten is de uitdrukkelijke getuigenis van een adolescent. In haar onbevangen werken, in de context van mei '68, behandelt zij opvoeding, seks, drugs en haar verlangen om een einde te maken aan het conformisme van de maatschappij. Haar werk is het beeld van haar leven en ook het tegenbeeld : gedurende 6 jaar heeft zij een overvloedig werk gecreëerd met een expressieve en provocerende stijl. Zij wil politieke, poëtische en seksuele ervaringen volledig en intens beleven en in 1972 publiceert zij haar enige boek, *Le pays où tout est permis* (The country where everything is permitted), waarin de stelregel van William S. Burroughs weerklinkt: "Niets is meer waar, alles is toegestaan". Haar bijzondere stijl, met fijne lijnen, vertaalt zich vooral in tekeningen en teksten op papier, gemaakt met Oost-Indische inkt en kleurpotloden. Sophie Podolski gebruikt ook beelden uit tijdschriften en manipuleert verschillende culturele verwijzingen om haar favoriete onderwerpen te creëren: mond, ijs, penis, machines, maan, ster, enz.

Emmanuel VAN DER AUWERA

(BE, 1982)

Wake Me Up at 4:20, 2017

Deze video-installatie van Emmanuel Van der Auwera maakt gebruik van nieuwe beeldvormingstechnologieën die onder meer de creatie van een avatar mogelijk maken. Het is de digitale belichaming van een persoon, bijvoorbeeld in videospelletjes, of een pseudoniem dat op internet en sociale netwerken wordt gebruikt. De avatar is een manier om jezelf voor te stellen, om je uiterlijk te kiezen binnen de grenzen van de mogelijkheden die de applicatie biedt.

Wake Me Up at 4:20 bevraagt deze praktijken van het creëren van een virtuele identiteit binnen nieuwe vormen van socialisatie en nieuwe trends zoals de proliferatie van beroemdheden op YouTube. Deze installatie bestaat uit beelden die op het internet zijn vastgelegd en verzamelt verschillende getuigenissen van mensen die - via hun avatars - de zelfmoord van een jong meisje live volgen op Periscope, een applicatie waarmee de gebruiker in real time kan uitzenden wat hij filmt.

GRANDE HALLE

Hernan BAS

(US, 1978)

The Haunted Corn Maze, 2021

The Coin-tree Grove, 2021

De werken van Hernan Bas roepen een zwevende tijd op waarin men ten volle geniet van een moment van zweven. Individuen of mensen in kleine groepen flaneren in overvolle decors. Zijn schilderijen zijn een uiting van bezinning en verwijzen met een vleugje erotiek naar het plezier van de zintuigen. Deze jonge, vaak melancholische personages geven duidelijk de problemen weer waar adolescenten mee kampen tijdens hun zoektocht naar hun (voornamelijk seksuele) identiteit en tijdens hun poging om de echte wereld te ontvluchten. Beide schilderijen werden speciaal voor de tentoonstelling gemaakt.

The Curious Case of Matthew Manning Poltergeist, 2020

Dit schilderij verwijst naar een Britse adolescent, Matthew Manning, die in de jaren '60 onder druk van een geest (*poltergeist* slaat op een paranormaal fenomeen) plots in verschillende voor hem onbekende talen begint te schrijven en werken van verdwenen kunstenaars begint te tekenen. In zijn kamer verschijnen honderden handtekeningen van overleden personen, die Hernan Bas dankzij fotografische archieven op dit schilderij uiterst nauwgezet nabootst. De kunstenaar schildert de jonge Manning terwijl deze laatste samen met een vriend in zijn slaapkamer zit. De scène getuigt van een spanning tussen banaliteit en kalmte - twee adolescenten die naar muziek luisteren - en de spookachtige sporen van het verleden die het pad effenen naar een voor Hernan Bas razend interessant verborgen universum.

Charlotte BEAUDRY

(BE, 1968)

Déesse-02, 2019

Déesse-03, 2019

Deze artieste ziet in de adolescentie een metafoor voor de wereld en voor het schildersdoek. De adolescentie is een 'ruimte vol vakjes' waarvan we de mogelijkheden moeten verkennen. In deze reeks geeft Charlotte Beaudry de hoofdrol aan de *track doctor* van een roller derby, die de piste na een wedstrijd herstelt. Deze voortdurende ontleding en herschepping van de speelruimte is een metafoor voor de grenzen die de adolescent tracht te overschrijden of van de ruimte die hij probeert te bouwen. De drie werken binnen deze reeks zijn in verschillende uithoeken van de tentoonstelling opgesteld en benadrukken zo niet alleen de omvang en de limieten van de tentoonstelling, maar symboliseren ook de bewegende grenzen van de adolescentie.

Dit dubbele verband, dit spiegelverband dat Charlotte Beaudry uitspeelt, confronteert ons met onszelf. Tegelijkertijd zinspeelt het op de talloze selfies die getuigen van een zekere grip op ons zelfbeeld. Het stemt tot nadenken over het gebruik van selfies op het internet en de controle die we er vervolgens over verliezen. Deze voorstelling van onszelf, dat gevoed wordt door sociale netwerken, stelt onze relatie met ons uiterlijk in al zijn vormen in vraag.

Mohamed BOUROUISSA

(DZ, 1978)

***Carré rouge*, 2005**

***Le Périphérique*, 2007**

***Le cercle imaginaire*, 2007-2008**

Tussen 2005 en 2008 maakte Mohamed Bourouissa de reeks *Périphérique*, waarin hij zijn vrienden en kennissen uit de Parijse 'banlieues' (buitenwijken) fotografeert. Met zijn beelden probeert hij het dagelijkse leven van deze jongeren te vatten. Aan de hand van bewegingen, houdingen en situatieschetsen worden stereotypen bewust gemanipuleerd en het drama geaccentueerd. Zijn ensceneringen zijn het resultaat van een nauwgezette studie en uitwerking, en zijn geïnspireerd op de werken van de grote meesters uit de klassieke schilderkunst, zoals Caravaggio of Delacroix. Een kijk op de realiteit die veel complexer is dan men op het eerste zicht zou denken, en die weinig te maken heeft met de beeldvorming in de massamedia, die vaak een simplistische en clichématige weergave bieden.

De jongeren worden gefotografeerd in de inkomhallen van appartementsblokken en steegjes die typisch zijn voor deze wijken in gemeentes als Courneuve, Pantin of Argenteuil. De jongeren zijn meer dan enkel figuren in documentairefotografie; Mohamed Bourouissa laat hen uitgroeien tot volwaardige onderwerpen van een hedendaagse fotografiestijl die de banlieue wil opwaarderen tot een artistiek voorwerp.

Sander BREURE & Witte VAN HULZEN

(NL, 1985 - NL, 1984)

Loved by you, delivered by us, 2018

Dit artiestenduo verkent de mensheid en haar codes op zeer verschillende manieren. De artiesten analyseren hoe tijd en plaats de menselijke relaties, het menselijke gedrag en de lichaamstaal beïnvloeden. Ze bestuderen de samenleving en de rol die elke mens daarin vervult. Hun mensensculpturen doen meteen denken aan comedians die op een podium, dat zowel uit de werkelijkheid als uit de verbeelding lijkt te komen, de banaliteit van het dagelijkse leven commentariëren.

In deze installatie zien we hoe een fiets samengeperst in een Deliveroo-tas ligt. De fiets is een duidelijke verwijzing naar het ballet waaraan de koeriers zich elke nacht opnieuw in de steden wagen. Op de tas staat een keramieken hoofd, een anonieme persoon waar heel wat jongeren zich in herkennen. Dit gevaarlijke beroep wordt namelijk voornamelijk door jongeren uitgeoefend. De installatie wijst op de gevolgen van onze consumptiegewoontes en confronteert ons als een spiegel met ons gedrag.

BROGNON ROLLIN

(BE, 1978 - LU, 1980)

If the Kids are United (Russia), 2010-2011

Het duo Brognon Rollin heeft een proteïsch oeuvre opgebouwd rond de obsessieve constante om de mens centraal te stellen in al hun beeldende reflecties.

Hun installatie *If the Kids are United (Russia)* is gebaseerd op een scène waarvan de artiesten tijdens een reis naar Rusland getuige waren: kinderen die aan de kant van een autosnelweg zeepbellen blazen (hier afgebeeld als glazen bollen) met een lepel met een gat in. De titel (als kinderen verenigd zijn) verwijst naar een lied van de Britse punkrockband Sham 69 waarin rivaliserende jongerenbendes ertoe aangezet worden de strijdbijl permanent te begraven. De doorboorde lepels doen ook denken aan de lepels die heroïneverslaafden gebruiken om heroïne te verhitten.

De artiesten belichten verschillende dimensies met hun werk. Ze zinspelen op de onschuld van kinderen, hun vermogen om zelfs in de meest ongelukkigste voorwerpen speelgoed te zien en hun zoektocht naar plezier, in goede zin, maar ook het plezier dat illegale stoffen kunnen bezorgen. De installatie getuigt ook op een gevoelige en poëtische manier over het geweld dat sommige jongeren meemaken als gevolg van hun moeilijke levensomstandigheden en over de isolatie en het soelaas dat ze zoeken in drugs.

Emilie BROUT & Maxime MARION

(FR, 1984 - FR, 1982)

Denim (#1), 2016

Met dit werk stelt het artiestenduo onze relatie met afbeeldingen en de manier waarop ze worden verspreid en circuleren in vraag. De artiesten hebben allerlei documenten en voorwerpen verzameld, voornamelijk via internet, en ze vervolgens op hun manier vormgegeven, zodat ze ze beter kunnen bevragen. Ze verkennen een wereld waarin internet, fotografie en de mensheid al lang vergaan zijn in een poging verder te kijken dan de tegenstelling tussen het werkelijke en het virtuele, het menselijke en het dierlijke, het lichamelijke en het machinale, het oorspronkelijke en het nagemaakte enz. Ze willen namelijk de mogelijkheden blootleggen die de opkomst van de technowetenschappen biedt.

De reeks *Denim* bestaat uit vacuümverpakte jeansbroeken die artefacten uit toekomstige opgravingen worden. Ze bevatten sporen van smartphones die - in zekere zin - als een tweede huid of een nieuw orgaan met het menselijke lichaam vergroeid zijn, waardoor het organische en artificiële niet meer van elkaar te onderscheiden zijn. Op die manier willen Emilie Brout en Maxime Marion bezoekers uitnodigen om na te denken over hun smartphonegebruik en de nieuwe gevolgen daarvan.

Eric CROES

(BE, 1978)

Amaury's Tits Vase, 2022

Benjamin's Booze Jug, 2022

Jean-Georges's Mirror, 2022

Bernadette's Mirror, 2022

Christine's Mirror, 2022

Patrick's Mirror, 2022

Françoise's Mirror, 2022

Eric Croes koos er bewust voor om zijn unieke universum met behulp van keramiek uit te beelden. Hij houdt van het verband met het 'creëren', met vakmanschap en met het geduldige atelier-werk. In zijn hybride en fantasierijke keramische werken verweeft hij mens en dier en bedient hij zich van toeval en plotse gebeurtenissen met als resultaat kleurrijke werken waarin hij tal van culturele referenties met elkaar mengt.

Deze nieuwe producties werden speciaal voor de tentoonstelling gemaakt. De twee bustes zijn die van adolescenten, met op hun hoofden een materialisatie van hun zorgen, en meer bepaald van de zorgen over hun seksuele identiteit. Het gaat om twee vrienden die zich van elkaar proberen te onderscheiden, maar tegelijk op elkaar proberen te lijken, een typische ervaring tijdens adolescentie. Als titel voor deze licht mystieke beeldhouwwerken greep de kunstenaar naar voornamen van naasten. Wat hoger achter beide bustes hangen er volwassen personages – in zekere zin welwillende voorouders. Hun blote hersenen dragen gezichten die geïnspireerd zijn op inheemse Amerikaanse maskers, die als spiegel voor hun eigen adolescentie dienen.

Estelle CZERNICHOWSKI

(FR, 1992)

Sonia, 2016

Plastisch kunstenaar, danseres en choreografe Estelle Czernichowski probeert semi-afwezigheid en tegelijk juist hyperbewustzijn te vatten aan de hand van dagelijkse houdingen.

In deze fotografie zien we een meisje ondergedompeld in de duisternis van haar kamer. Het enige licht op haar gezicht is afkomstig van het laptopscherm op haar knieën. In dit zwevende en intieme moment groeit Sonia uit tot icoon van een tijdperk, iemand die alleen is maar tegelijk verbonden met de 'hele wereld'. De kunstenaar laat zich inspireren door de schilder Georges de La Tour en door Donna Haraway, pionier van het cyberfeminisme. Dit uit zich bijvoorbeeld in de zoektocht naar de manier waarop we kaarslicht onderscheiden van elektrische verlichting of van het blauwe licht van een computer of smartphone.

Daniel FIRMAN

(FR, 1966)

Excentrique, 2003-2004

Daniel Firman stelt de relatie van de mens met zijn omgeving in vraag. Onder invloed van de choreografische werken van Isadora Duncan, Rudolf von Laban en Merce Cunningham, maakt hij een werk waar kunst, performance en dans in elkaar overvloeien.

Excentrique stelt een groep dansers voor die met elkaar verweven zijn. Alle bewegingen zijn verbonden en van elkaar afhankelijk in deze gematerialiseerde voorstelling van een dans. Het lichaam wordt een medium, een meetinstrument van de wereld. Beweging, evenwicht, gewicht, zwaartekracht, een voetstuk maken deel uit van de beeldende woordenschat die de artiest aanwendt bij de creatie van dit sculptuur, deze assemblage waar lichamen te midden van hun beweging tot stilstand zijn gekomen, alsof de tijd gestopt is. In de tentoonstelling symboliseert het werk de samenhang, de solidariteit, de dynamiek en de wilskracht van jongeren die de drang voelen om iets te bereiken en hun eigen persoonlijkheid op te bouwen.

Nan GOLDIN

(US, 1953)

David in bed, Leipzig, Germany, 1992

Nan Goldin nam haar eerste foto's aan het begin van haar adolescentie. Haar artistieke werk focust uitsluitend op mensen, die ze met empathie observeert. Ze fotografeert haar geliefden en zichzelf, en documenteert hun dagelijkse leven en intieme relaties met momentopnames. Ze bespreekt drugs, seks, geweld en de dood, onder meer naar aanleiding van de aidsepidemie in de Verenigde Staten die eind jaren 1970 in een stroomversnelling terecht kwam.

De artieste maakt voortdurend opnames en dankzij de nauwe band met haar modellen, slaagt ze erin privémomenten heel spontaan op de gevoelige plaat vast te leggen. Ze ervaart het moment waarop ze een foto neemt als een 'emotionele verbinding'. Ze is namelijk geen indringer in het leven van de persoon die ze fotografeert, maar maakt er deel van uit. Hier zien we David terwijl hij onbezorgd en lui in zijn bed ligt, een gevoel dat voornamelijk toekomt aan jongeren die ontheven zijn van elke verantwoordelijkheid. Het bed, een zeer intieme plek waar we rust, liefde, ziekte en dood kennen, is een fetisj-onderwerp van de artieste.

Thomas HIRSCHHORN

(CH, 1957)

CNN, 2002

De kunstenaar maakt precare handgemaakte beeldhouwwerken en krachtige installaties. Hij gebruikt 'arme' materialen, vaak gerecycled materiaal. Zijn werken getuigen van een sociale, kritische en geëngageerde houding. Thomas Hirschhorn zet zich in voor meer gelijkheid en gerechtigheid.

Deze oversized ketting is een verwijzing naar de dikke kettingen van rappers. Waar zulke gouden kettingen vandaag symbool staan voor rijkdom en succes, werden ze in de hiphop-wereld initieel gebruikt als verwijzing naar de kettingen waarmee de slaven van hun vrijheid werden beroofd; de uitvergrote ketting vormt een wraak op het verleden. Hier is de hanger gewoon het logo van CNN, de Amerikaanse non-stop-informatiezender. Het kunstwerk *CNN* lijkt op het eerste zicht een imposant en krachtig werk, maar is in werkelijkheid een knap staaltje 'namaak' uit verguld ca-deaupapier, als een soort parodie op de media. In de tentoonstelling waarschuwt het werk voor de rauwe stroom aan informatie en voor de clichés die de media (zeker social media) uitdragen, en waarvan jongeren een gemakkelijk doelwit vormen.

Mike KELLEY

(US, 1954-2012)

Het werk van deze toonaangevende artiest is proteïsch. Mike Kelley stelt de Amerikaanse samenleving met zwarte humor en ironie in vraag. Hij mengt popcultuur en tegencultuur en maakt zo taboes zoals de kindertijd, opvoeding en seksualiteit bespreekbaar. De adolescentie is een recurrent thema in zijn werken. De artiest stelt zich vragen bij het educatieve en psychologische keurslijf dat jongeren wordt opgelegd en verkent de verschillende trauma's en overtuigingen die de adolescentie kenmerken.

Pansy Metal/Clovered Hoof, 1989

Performance, sounddesign en de theatraliteit die de punkrockcultuur typeren zijn essentiële onderdelen van zijn manier van werken. De drie zijden vaandels zijn afkomstig uit een reeks creaties die oorspronkelijk dienst deden als outfits voor een dansvoorstelling op een lied van heavy-metalband Motörhead, in samenwerking met danseres Anita Pace. De vaandels zijn daardoor een satire op het heavy-metalgenre, dat de Britse band visueel kracht bijzet met schedels, duivels en andere duistere iconen. Op de vaandels zien we een mix van tekens en emblemen, maar ook een zelfportret van de artiest. Al deze elementen zijn in het belachelijke getrokken. Mike Kelley maakt vernuftig gebruik van de cultuur en muziek die voornamelijk adolescenten aanspreken. De vaandels zijn daardoor, *in fine*, decadente voorstellingen van een tegencultuur.

Animation 2, 2007

Deze video maakt deel uit van een reeks werken die Mike Kelley aan Kandor wijdt, de mythische hoofdstad van de fictieve planeet Krypton, waar Superman geboren is. Nog voor de ontplofing van Krypton, werd de futuristische stad gevangen genomen, verkleind en onder een glazen stolp geplaatst. De artiest probeert de stad en het universum waar ze leven aan geeft op een humoristische manier te vatten. Hij gebruikt daarvoor verschillende media. Voor Superman, een superheld, adolescent maar ook cultpersonage waarmee jongeren zich vereenzelvigen, is de stad een geheime schuilplaats: het Fort van Eenzaamheid dat hem verbindt met zijn verleden kan hier ook gezien worden als een weerspiegeling van de kamer van adolescenten, die vaak verboden terrein is...

Mahomi KUNIKATA

(JP, 1979)

Suzumi Chan's Christmas Memories, 2006

Deze artieste maakt deel uit van een collectief dat door Takashi Murakami werd opgericht. Haar hele universum is gebaseerd op manga's en in het bijzonder op de otaku-cultuur. Otaku's zijn westerse *geeks* die helemaal in de ban zijn van de Japanse cultuur. Mahomi Kunikata is in het bijzonder gefascineerd door jonge liefhebbers van expliciete, seksuele manga's. Op de grote schilderijen van de artieste zien we figuren - voornamelijk adolescenten - in gedetailleerde, verhalende scènes die helemaal ontspoord zijn.

Dit schilderij, *Suzumi Chan's Christmas Memories*, is een collage in de vorm van een stripverhaal dat vertelt over het moment waarop het mangapersonage Suzumi-chan ontvoerd wordt door jongens in kerstmankostuum. Het personage wordt uitgekleeft met kerstboomversieringen vastgebonden. Er worden taarten op haar lichaam geplaatst, zodat ze rechtstreeks op haar naakte huid kunnen worden opgegeten. Haar benen worden vastgebonden met kleurrijke kersverlichtings snoeren en in haar mond wordt een pronkstuk in de vorm van een ster geplaatst.

Kunikata kaart het masochisme en het geweld in dergelijke manga's op een krachtige manier aan via haar personages en bekritiseert de objectivering van het vrouwelijke lichaam in deze werken die een hele generatie jongeren beïnvloeden.

Teresa MARGOLLES

(MX, 1963)

Como salimos, 2010

Teresa Margolles is afkomstig uit Mexico. Haar werk is een reactie op het geweld dat haar land teistert en toont de hiermee gepaard gaande sociale realiteit. Ciudad Juárez wordt tussen 2004 en 2012 het voornaamste decor van de artistieke producties van Teresa Margolles. Deze stad draagt de betreurenswaardige eer van moorddadigste stad ter wereld, waar het leven bepaald wordt door afrekeningen tussen drugskartels.

Kinderen lopen naar de auto waar de kunstenaar in zit en spelen met haar aan de andere kant van de autoramen, zichtbaar genietend van het feit dat ze gefilmd worden. Van de buitenkant van de auto werpen ze Margolles voortdurend "Como salimos" toe ("Hoe raken we hieruit?")... In de slow-motion-video klinkt de zin als een hulpkreet van deze kinderen - reeds volwassenen - om te ontsnappen aan de bedreigingen van deze door geweld getekende stad. Op die manier probeert Margolles de banalisering van sociale uitsluiting te bestrijden.

Thomas MAZZARELLA

(BE, 1983)

Zeven schilderijen, zonder titel, 2021

Thomas Mazzarella maakt deel uit van een generatie die het ontstaan en de snelle opkomst van het internet heeft meegemaakt. Hij bekijkt en verzamelt talloze afbeeldingen op internet en verwerkt heel wat verwijzingen naar zijn jeugdijaren in zijn werk, zoals stripverhalen, science-fictionverhalen, videospelletjes en muziek. Het resultaat zijn archetypische weergaven van de moderne westerse maatschappij.

Zijn olieverfschilderijen zijn tegelijkertijd gevoelig, onschuldig, grappig en direct en weerspiegelen een collectief gevoel van eenzaamheid. Een eenzaamheid die contrasteert met de vele toestellen, utopische afbeeldingen op internet en de sociale netwerken die allen een vals gevoel van geluk proberen te verkopen en de problemen van een zieke samenleving proberen te verhullen. Via ongedefinieerde ruimtes die tegelijkertijd reëel en virtueel zijn, slaagt hij erin de vervreemding van een generatie te vatten zonder die te bekritisieren. De omgevingen die hij zo creëert met warme, verleidelijke kleuren zijn ontdaan van elke menselijke emotie. Wanneer hij een individu afbeeldt, is dat individu vaak alleen. Zijn benen zijn vastgebonden, zijn lichaam ineengedoken of het individu lijkt op een post-menselijk wezen.

Jim SHAW

(US, 1952)

On the road to Rochester I had the idea to do a series of paperback covers minus any text. (...Meanwhile a party with hundreds of blonde children went on while upstairs sexy women in evening gowns did drugs.), 1998

On the road to Rochester I had the idea to do a series of paperback covers minus any text. (Spiderman was carrying a bunch of evidence in his skin-tight costume so people were calling him "Droopy Drawers". He went to place it with his other evidence in a tree where a squirrel kicked out other items from its nest.), 1998

On the road to Rochester I had the idea to do a series of paperback covers minus any text. (Batgirl was bound up inside a giant chocolate easter egg Morgan Fisher was being vibrated out of existence by a sonic wave that was Batman.), 1998

Jim Shaw gebruikt voorstellingen van de populaire en tegencultuur om de donkere kant van een conformistische en gestandaardiseerde Amerikaanse samenleving vast te leggen. Hij verkent strips, zijn eigen dromen of de amateurschilderkunst.

Jim Shaw bezit een indrukwekkende verzameling versneden tijdschriftbladeren, vintagekranten, affiches, stripverhalen en reclamegadgets die hij al sinds zijn tienerjaren in de jaren 1960 verzamelt. Zijn werken zijn doordrongen van deze collectie.

De drie waterverfschilderijen in deze reeks zijn de vrucht van een idee dat Jim Shaw kreeg terwijl hij naar Rochester trok, een stad in de Amerikaanse staat New York: hij wilde omslagen voor pocketboeken ontwerpen. Zijn afbeeldingen spreken boekdelen, ook al bevatten ze geen tekst. In de eerste afbeelding zien we hoe volwassenen drugs innemen op de bovenverdieping, terwijl een groepje jongeren beneden een feest geeft. In de tweede botst Spiderman op een eekhoorn die voorwerpen uit zijn nest gooit. In de derde zit Batgirl vastgebonden in een gigantisch chocolade-ei. Naast haar zien we een man die gegrepen wordt door de geluidsgolven van Batman. Zijn bizarre verhalen weerspiegelen het bijzondere, grenzeloze universum van de artiest, die het creatieve taalgebruik aanwendt dat zo typisch is voor adolescenten en niet begrensd is door een of andere coherentieplicht.

Emmanuel VAN DER AUWERA

(BE, 1982)

Perfect Days, 2022

Voor Emmanuel Van der Auwera is deze nieuwe productie een lockdown-documentaire. Via zijn avatar Kinuko³, een 19-jarige adolescent, drong de kunstenaar als een antropoloog een meta-versum binnen⁴, en verzamelde hij uren beeldmateriaal waarmee hij de verschillende scènes van de film samenstelde. Initieel was dit virtuele eiland (waar de kunstenaar een groot deel van de lockdown doorbracht) ontwikkeld om bedrijven toegang tot een virtueel gebouw te geven, bijvoorbeeld om conferenties of vergaderingen te organiseren in een uniek 'kader'. Tijdens de wereldwijde lockdown als gevolg van de coronapandemie groeide het eiland uit tot een toevluchtsoord in een alternatieve werkelijkheid, een (potentieel) unieke vakantiebestemming of ontmoetingsplaats, en zag het zijn aantal gebruikers gevoelig toenemen.

Dit metaversum, gebaseerd op de videogames voor adolescenten, is een sterk onderscheidend medium en loopt vooruit op de toekomst van virtuele werelden, waar alles rond business draait en ontspanning een bijkomstigheid is. Deze virtuele geluks-utopie, waarin de avatars slechts over een beperkt aantal gevoelens beschikken (lachen mag, huilen is verboden), getuigt van een herovering van de menselijke relaties, waar vervreemding voor commerciële doeleinden wordt gebruikt. In deze *Perfect Days* (de titel werd ontleend aan het bekende nummer van Lou Reed), slaagt Van der Auwera er uiteindelijk in om de grote leegte te vatten.

³ De voornaam Kinuko is ontleend aan een verkennend rapport van Europol (Europees cybercriminaliteitscentrum), getiteld 'Scenario's voor de toekomst van de cybercriminaliteit'. Kinuko is het prototype van een jongvolwassene en werd ontwikkeld om de technologische evoluties in 2020 weer te geven.

⁴ Een metaversum is een virtuele wereld. De term wordt regelmatig gebruikt als beschrijving van een toekomstige versie van het internet.

PROJECT ROOM

Félix LUQUE SÁNCHEZ & Nicolas TORRES CORREIA

(ES, 1976 - BE, 1978)

Junkyard I, 2019

In zijn multidisciplinaire werk verkent Félix Luque Sánchez de relatie met technologie en automatisering, alsook hedendaagse kwesties in verband met de ontwikkeling van artificiële intelligentie. Hij tast voortdurend de grens af tussen fictie en werkelijkheid om de uitdagingen van de nabije toekomst aan te pakken.

Junkyard I, in samenwerking met Nicolas Torres Correia, is een film over een wereld waarin drie jonge mensen de enige overlevenden zijn. De soundtrack, met zijn opzwepende ritme, draagt bij tot een zekere suspense. De beschreven toekomst lijkt niet zo ver weg, wij bevinden ons in de "nasleep" van onze eigen beschaving. De auto is het symbool geworden van een vervlogen tijdperk, toen olie de steunpilaar van de wereld was. Met een kunstig geregisseerde dubbelzinnigheid toont de film zowel de moeilijkheid om zich los te maken van het verleden als de vrijheid die men ervaart bij het loslaten ervan - vooral in een nieuwe relatie met de natuur. Het duo speelt met het ongeluk, de gebreken, de natuur en de cultuur, maar ook met het reële en het virtuele om de jongeren uit te dagen voor de problemen waarmee zij te maken zullen krijgen.

Het Museum is geopend van dinsdag tot zondag, 10:00 > 18:00.

Gesloten op maandag en op 24.12, 25.12, 31.12, 01.01

TARIEVEN:

6 € / senioren: 4 € / studenten en werkzoekenden: 3 € / -12 ans : gratis

Groepen van minimum 10 personen: 4 € / Gids: 50 € ou 60 € (weekend) per groep van 15 personen.

Gratis voor scholen en verenigingen (bezoek en workshop), mits reservatie.

 www.bps22.be

 guide.bps22.be

 facebook.com/bps22.charleroi

 [@bps22_charleroi](https://instagram.com/bps22_charleroi)

Graphic design: heureux studio

PARTNERS

BP
S **22**

MUSÉE D'ART
DE LA PROVINCE
DE HAINAUT

BOULEVARD SOLVAY, 22
6000 CHARLEROI
BELGIQUE

WWW.BPS22.BE